

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2013

Doorn, Middenlaan 1

Nader onderzoek vleermuizen

J. van Suijlekom, 29 augustus 2013 (DEFINITIEF)

Inhoud

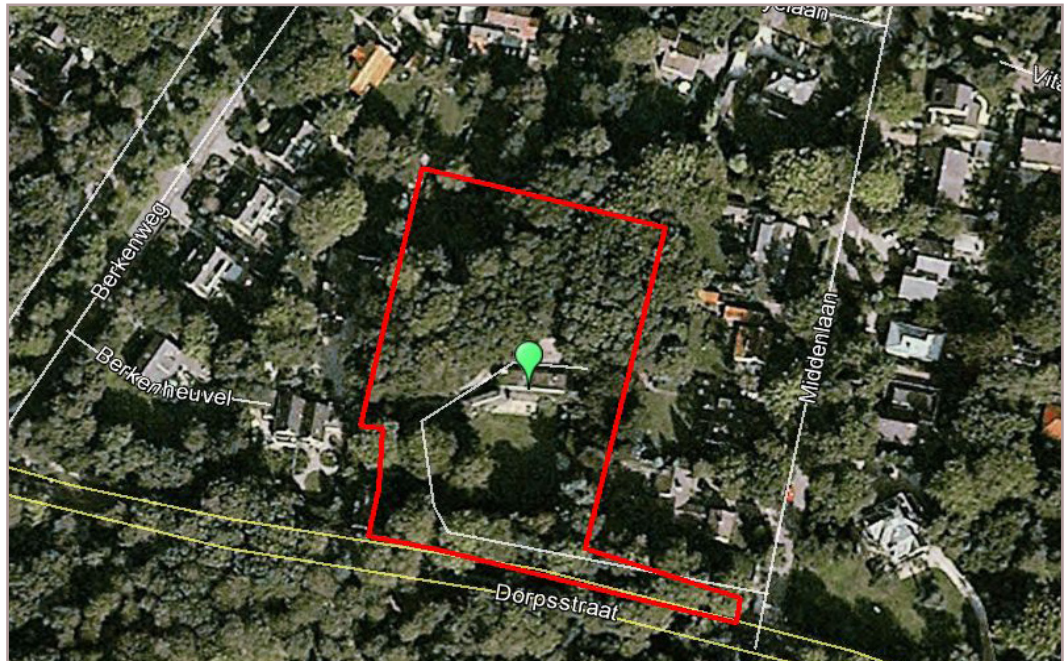
1	Inleiding	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Methode / doel	4
2	Resultaten van het veldonderzoek	5
3	Conclusies en aanbevelingen	7
3.1	Conclusies	7
3.2	Aanbevelingen	7

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van 't Sticht Ontwikkeling en Beheer B.V. heeft Buro Maerlant een nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen in het plangebied Middenlaan 1 te Doorn (figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek is een tussenuitspraak van de Raad van State, d.d. 27 maart 2013 onder kenmerk 201206478/1/T1/R2. In deze tussenuitspraak werd de gemeenteraad van de gemeente Utrechtse Heuvelrug opgedragen c.q. in de gelegenheid gesteld aanvullend onderzoek te doen naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing (**één woning zijnde een bungalow**).

Figuur 1
Globale begrenzing van het plangebied (rood) en het onderzochte object (groen).
Bron ondergrond: Google

Op 4 april 2013 (overdag) is **het gebouw**, zowel aan de binnenzijde als de buitenzijde, door Buro Maerlant onderzocht op de aanwezigheid van sporen van vleermuizen. Tevens is **het gebouw** beoordeeld op toegankelijkheid en geschiktheid voor vleermuizen. Op basis van de resultaten van deze inspectie is de onderzoeksstrategie bepaald en werd het volgende geconcludeerd en geadviseerd:

De bebouwing is beoordeeld als toegankelijk en geschikt voor vleermuizen:

- » Spouwmuren, mogelijk toegankelijk vanaf de buitenzijde van het gebouw.
- » Zolderruimte (niet zijnde bergruimte), vrij laag, toegankelijk vanaf de buitenzijde van het gebouw. Doordat deze vrijwel niet toegankelijk is voor bewoners, is deze op voorhand geschikt voor vleermuizen. Uit de inspectie bleken op de zolder uitwerpselen aanwezig zijn die qua formaat en samenstelling (resten van insecten) afkomstig kunnen zijn van vleermuizen óf insectenetende muizen als huisspitsmuis. De krakers gaven aan grote overlast te hebben van muizen.
- » Dakpannen met plaatselijk voor vleermuizen toegankelijke openingen.

Te verwachten soorten

Het gebouw is tijdens de inspectie beoordeeld als toegankelijk en mogelijk geschikt voor vleermuizen als laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Deze soorten

worden in een dergelijke bebouwde (groene) omgeving verwacht. Tevens is op de zolder mest aangetroffen welke mogelijk afkomstig is van vleermuizen of huisspistmuis. Onduidelijk is of de bebouwing daadwerkelijk in gebruik is door vleermuizen. Het gebouw is voor de hierboven genoemde soorten potentieel geschikt als kraamverblijf, zomerverblijf, paarverblijf en winterverblijf. De zolder echter was droog en derhalve op voorhand ongeschikt als winterverblijf. Alle vleermuizen (Habitatrichtlijnsoorten) zijn opgenomen in tabel 3 van de flora- en faunawet en derhalve strikt beschermd, waarvoor bij vermoedelijke aanwezigheid een uitgebreide toetsing noodzakelijk is.

Advies

Op basis van deze inspectie is geadviseerd nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen met een batdetector, conform het protocol van de Gegevensautoriteit Natuur (versie 2013).

1.2 Methode / doel

Het **gebouw** en de directe omgeving is in de periode midden april - eind augustus onderzocht op vleermuizen. Het **object** is conform het protocol vleermuizen van de Gegevensautoriteit Natuur onderzocht. Dit onderzoek bestond uit vijf bezoeken verspreid over deze periode (tabel 1). Met behulp van een detector (Pettersson D240x) met een heterodyne functie en time expansion, waarbij opnamen kunnen worden gemaakt en digitaal worden opgeslagen in wav-formaat (Roland Edirol R09), zijn vleermuizen aan de hand van de echolocatiegeluiden op naam gebracht en gelocaliseerd. Naast **het te slopen gebouw** zelf, is de directe omgeving bij het onderzoek betrokken. Het veldonderzoek is uitgevoerd door J. van Suijlekom. Door de mogelijke aanwezigheid van laatvlieger zijn alle bezoeken in het voorjaar in de avond uitgevoerd, vanaf circa een kwartier vóór zonsondergang. Het betrof een overzichtelijke locatie, bestaande uit één te slopen bungalow. De bezoeken in augustus zijn vanaf twee uur ná zonsondergang uitgevoerd, dit is het optimale tijdstip om baltsende mannetjes waar te kunnen nemen.

datum	tijdstip	temperatuur	bewolking / neerslag	wind (Bft)
25 april 2013	avond	18 °C	bewolkt/ droog	nihil
27 mei 2013	avond	14 °C	enkele wolken /droog	1
4 juli 2013	avond	19 °C	bewolkt / droog	2
12 /13 augustus 2013	avond /nacht	18 °C	bewolkt / droog	1
25/26 augustus	avond / nacht	15 °C	onbewolkt / droog	nihil

Tabel 1
Data en weersomstandigheden veldbezoeken vleermuizen.

2 Resultaten van het veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek werden drie vleermuizensoorten waargenomen: gewone dwergvleermuis, laatvlieger en mogelijk een gewone grootoorvleermuis.

Waarnemingen per periode

Vroege voorjaar (25 april)

Eind april was na de inspectie van begin april het eerste geschikte moment om vleermuizen met een detector waar te kunnen nemen. Dit bezoek had als doel een eerste indruk te krijgen van het plangebied en zomerverblijven vast te kunnen stellen.

Gewone dwergvleermuis

Vanaf tien minuten ná zonsondergang werd een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen, foeragerend boven boomkronen in het plangebied en boven het open veld nabij de bebouwing. Het dier vloog aan vanuit noordoostelijke richting **over de boomkronen heen. Het dier kwam niet uit de richting van het gebouw.** Vanaf drie kwartier ná zonsondergang werden geen gewone dwergvleermuizen meer waargenomen. Er zijn geen uitvliegende dieren vastgesteld. Voor het gebouw was géén interesse.

Laatvlieger

Vanaf circa een kwartier ná zonsondergang werd het plangebied bezocht door een groepje laatvliegers met tegelijkertijd maximaal vijf dieren. De laatvliegers vlogen één voor één aan vanuit oostelijke richting **over de boomkronen heen. Ook de laatvliegers kwamen niet uit de richting van het gebouw.** De dieren waren circa 15 minuten in het plangebied aanwezig en foerageerden boven de boomkronen en het open veld voor de en waren vrij plots daarna vertrokken. Uitvliegende dieren werden niet waargenomen. Er was géén interesse voor het gebouw.

Voorjaar / kraamperiode (27 mei en 4 juli)

Gewone dwergvleermuis

Tijdens de bezoeken in het voorjaar werden vanaf circa 10 tot 25 minuten ná zonsondergang enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied. Evenals in het vroege voorjaar betrof dit dieren die boven boomkronen en het open veld foerageerden en **aanvlogen vanuit de omgeving over de boomkronen heen. Tegelijkertijd betrof dit maximaal vier dieren. Ook in deze periode zijn géén dieren vliegend vanuit de richting van de bungalow aangetroffen.** Na een korte activiteitspiek van circa 15 minuten was het merendeel vertrokken. In juli foerageerde in het plangebied tot ruim een uur ná zons-ondergang incidenteel een dier. Bij beide bezoeken werd ná een uur na zonsondergang geen activiteit meer waargenomen. Er was géén interesse voor de te slopen woning. Uitvliegende of invliegende dieren werden niet waargenomen. Verblijfplaatsen zijn niet vastgesteld.

Laatvlieger

Ook in het voorjaar is laatvlieger aangetroffen, zij het in iets lagere aantallen. Tijdens beide

bezoeken werden vanaf circa 15 minuten ná zonsondergang twee tot drie foeragerende laatvliegers aangetroffen. De dieren vlogen boven boomkronen en incidenteel boven het veld centraal in het plangebied. Ook nu kwamen de laatvliegers op beide avonden uit oostelijke richting **vanuit grotere hoogte. De dieren vlogen niet vanuit de richting van de bungalow.** Verblijfplaatsen zijn niet vastgesteld. Er was géén interesse voor het gebouw.

Najaar / paartijd

Gewone dwergvleermuis

In het najaar was het aantal foeragerende dieren zeer beperkt, zowel in het plangebied (**boven de boomkronen en het open veld**) zelf als in de omgeving (Berkenweg, Dorpsstraat, S. van der Oyelaan en Vita Novalaan) werd slechts incidenteel een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Baltende en/of sociaal roepende dieren werden tijdens het eerste bezoek niet aangetroffen. Tijdens bezoek 2 werd ten zuidoosten van het plangebied op de kruising Dorpsstraat - Middenlaan een roepend mannetje aangetroffen. Het aantal roepen was echter zéér beperkt en **van** korte duur. Er was géén sprake van balts. Paarterritoria en/of paarverblijven **ter hoogte van de bungalow en de ruime omgeving** zijn niet vastgesteld.

Laatvlieger en vermoedelijke gewone grootoorvleermuis

Tijdens het eerste naajaarbezoek werd boven het plangebied **ten zuiden van de bungalow op grotere hoogte** voor korte duur een laatvlieger waargenomen. Ten noorden van het plangebied ter hoogte van de S. van der Oyelaan werd op grotere afstand een vermoedelijke gewone grootoorvleermuis gehoord. Het signaal was te zwak om middels geluidsanalyse een betrouwbare uitspraak te doen. De puls lijkt overeen te komen met dat van een gewone grootoorvleermuis.

Waarnemingen per functie

Het plangebied voorziet in één functie, foerageergebied. **Dit geldt niet voor de bungalow zelf.**

Foerageergebied

Het plangebied heeft functie als foerageergebied voor laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Het gaat voor beide soorten om relatief lage aantallen dieren die het plangebied voor korte duur aandeden. De ingrepen hebben op deze functie géén invloed, doordat het parkachtige karakter behouden blijft, daarnaast is het foerageergebied in verhouding tot overig aanwezig geschikt foerageergebied in de omgeving dermate gering, dat op voorhand geen sprake is van essentieel foerageergebied.

Effecten

De ingrepen hebben geen effect op de foeragemogelijkheden voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Er worden door de afwezigheid van voor vleermuizen belangrijke functies op voorhand géén verbodsbepalingen overtreden. Vaste rust- of verblijfplaatsen ontbreken **in het te slopen gebouw en het plangebied zelf.**

Volledigheid inventarisatie

~~Het vleermuizenonderzoek is volgens het vleermuisprotocol van de Gegevens Autoriteit Na-tuur uitgevoerd. De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Flora- en faunawet vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.~~

~~Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.~~

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusies

Verblijfplaatsen (kraamverblijven / zomerverblijven)

In **het te slopen gebouw** zijn géén kraam- of zomerverblijven van vleermuizen vastgesteld. Effecten van de plannen op dit type verblijfplaatsen zijn niet aan de orde.

Foerageergebied

Het plangebied **zelf** heeft functie als foerageergebied voor een klein aantal gewone dwerg-vleermuizen en laatvlieger. Vastgesteld is dat het geen essentieel foerageergebied betreft. De plannen hebben daarnaast géén invloed op de foerageermogelijkheden van gewone dwerg-vleermuis en laatvlieger.

Paarterritoria / paarverblijven

In **het te slopen gebouw** en de nabije omgeving zijn géén paarverblijven en/of paarterritoria vastgesteld.

3.2 Aanbevelingen

Daar voldoende is aangetoond dat géén effecten op vleermuizen zijn te verwachten, kan de sloop **van het gebouw** en de nieuwbouw wat vleermuizen betreft probleemloos plaatsvinden.

Bij de werkzaamheden dient men echter rekening te houden met broedende vogels in het algemeen. Het broedseizoen van de meeste vogelsoorten valt in de periode half maart t/m augustus. Alle broedgevallen onafhankelijk van de periode genieten bescherming. Werkzaamheden in het broedseizoen zijn mogelijk indien zones waar de ingrepen plaatsvinden gegarandeerd vrij zijn van in gebruik zijnde nesten. Dit wordt bij voorkeur vastgesteld door een deskundige (ecoloog). Indien men vóór aanvang van het broedseizoen start en bomen en beplantingen al zijn verwijderd en de bebouwing ongeschikt gemaakt is, zullen vogels het plangebied mijden.

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085-877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 18091206

Doorn Middenlaan 1

Notitie nader onderzoek vleermuizen